

PROTOKOL HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

POSUDEK OPONENTA

JMÉNO STUDENTA: **Martin Borowski**

NÁZEV PRÁCE: **Konsociační demokracie v Libanonu**

HODNOTIL: *PhDr. Mgr. Petr Jurek, Ph.D.*

1. CÍL PRÁCE (jaký byl a do jaké míry byl naplněn)

Autor označuje na s. 3 za cíl své práce zjištění, zda politický systém Libanonu splňuje kritéria konsociačního uspořádání v období 1926–2014. Stanovený cíl se autorovi podařilo naplnit způsobem adekvátním bakalářské práci.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita vlastní práce, vhodnost příloh)

Autor svou práci opřel o v politologii populární (a zároveň velmi kontroverzní) koncept konsociační demokracie. Spojování konsociační demokracie s libanonským politickým systémem není ničím novým a v tomto ohledu autor zvolil téma uvážlivě, jelikož pro jeho zpracování existuje dostatek publikací, o něž se při tvorbě bakalářské práce mohl opřít.

Práce je členěna do dvou částí. V první části autor představuje koncept konsociační demokracie a rozebírá jeho základní komponenty, čímž vytváří vhodný základ pro analýzu politického systému Libanonu ve druhé části práce. Ta je vnitřně členěna na pojednání o jednotlivých „verzích“ politického systému, přičemž autor správně identifikoval klíčové historické mezníky (nezávislost, začátek občanské války či Taífská dohoda).

Autorova práce s konceptem konsociační demokracie trpí určitými nedostatky. Autor se v rámci analýzy snaží odděleně hodnotit institucionální charakteristiky a reálné fungování systému. Tím je však Lijphartův koncept do jisté míry desinterpretován – obě roviny (institucionální charakteristiky a jejich reálné působení na společnost a politiku) jsou totiž v Lijphartově pojetí neodmyslitelně spjaté. Např. na s. 45 autor uvádí, že Libanon byl od 40. do 70. let konsociační demokracií „po formální stránce“, nelze ovšem hovořit o „fungování konsociační demokracie v tomto období“ (v podobném duchu vyznívá např. také poslední odstavec na s. 46). Takové oddělení obou rovin je v rozporu s pojetím A. Lijpharta, o konsociační demokracii lze v jeho pojetí hovořit pouze v případě, že institucionální charakteristiky existují a zároveň plní v systému předpokládané funkce.

Nepřesná interpretace Lijphartova konceptu konsociační demokracie svedla autora do určité pasti, když se snaží s přesností na jednotlivé roky identifikovat období, kdy systém jako konsociační demokracie skutečně fungoval (viz poslední odstavec na s. 46). Takové rozlišení

je velmi schematické a autor v práci dle mého soudu nepředložil dostatek argumentů pro tak ostré oddělení jednotlivých období. Autorovy ambice v tomto ohledu přesahují potenciál datové a zdrojové základny, kterou měl k dispozici. Pasáže věnované hodnocení reálného fungování v návaznosti na proměny struktury společnosti (viz poslední odstavec na s. 28 a první odstavec na s. 32) či v návaznosti na působení jednotlivých prezidentů (viz např. kap. 3.2.3 a 3.2.4) jsou pro potřeby identifikace konkrétních období pojaty příliš obecně.

Na s. 9 autor neadekvátně interpretoval vývoj Lijphartova konceptu konsociační demokracie. Zmiňuje zde publikaci z roku 1999, v níž však Lijphart v rozporu s autorovým přesvědčením nerozvíjel koncept konsociační demokracie, ale prezentoval deset institucionálních charakteristik, o které opřel rozlišení dvou typů demokracie (konsenzuální a majoritní). Tato typologie sice volně navazuje na rysy demokracie, kterých si Lijphart všímal v souvislosti s konceptem konsociační demokracie, svým zaměřením a účelem je však konsenzuální demokracie konceptem odlišným.

Místy (např. na straně 3 nahoře) autor koncept konsociační demokracie poněkud nešťastně označuje za teorii.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, kvalita citací a používané literatury, grafická úprava)

Ve všech formálních aspektech text odpovídá požadavkům kladeným na bakalářské práce.

Autorův jazykový projev je kultivovaný a dobře srozumitelný. Na použité zdroje je řádně odkazováno, jen vyčlenění kategorie „časopisy“ v seznamu literatury a pramenů bylo vzhledem ke zvolenému způsobu odkazování na zdroje zbytečné. Kvalita a rozsah rešerše jsou adekvátní tématu bakalářské práce.

Poněkud matoucí je opakované použití stejného nadpisu („závěr“), pro dílčí shrnutí bylo lepší zvolit jiný nadpis.

Cizojazyčné resumé je až příliš stručné.

4. STRUČNÝ CELKOVÝ KOMENTÁŘ (silné a slabé stránky práce, zdůvodnění hodnocení)

Celkový dojem z předložené bakalářské práce je převážně pozitivní. Martin Borowski přistoupil ke zpracování textu s pečlivostí a evidentním zájmem o danou problematiku a prokázal, že se v reáliích libanonské politiky 20. století dostatečně orientuje. Práce má jasné směřování a logickou strukturu. Výraznější slabinou je ne zcela adekvátní interpretace konceptu konsociační demokracie (a také její příležitostné směřování s konceptem konsenzuální demokracie), což autora dovedlo k poněkud schematickému oddělení roviny formálního nastavení systému a jeho reálného fungování.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY URČENÉ K ROZPRAVĚ PŘI OBHAJOBĚ

Kam lze v rámci Lijphartovy komparativní typologické škály majoritní – konsenzuální demokracie zařadit politický systém Libanonu? Zařazení zdůvodněte zhodnocením relevantních kritérií.

O čem (z hlediska ne/existence konsociační demokracie v Libanonu) svědčí propuknutí občanské války v 70. letech?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

VELMI DOBŘE

DATUM: 22. května 2015

PODPIS: